

indrømme skattefrihed også for værker, der drives f. eks. som andelsselskaber eller aktieselskaber, såfremt deres overskud alene anvendes til værkets formål.

Den til forslagets nr. 5 svarende bestemmelse i udkastet omfattede kun skoler og hospitaler. Man har i forslaget medtaget en række andre arter af institutioner (sygehuse, statsanerkendte rekonvalescent- og børnehjem, biblioteker under offentligt tilsyn og offentligt tilgængelige museer), der under de angivne betingelser synes at burde ligestilles med disse i henseende til skattefrihed.

På den anden side har man udeladt kommissionsudkastets regler om skattefrihed for pensionskasser og pensionsfonds samt hjælpe- og understøttelsesfonds for en virksomheds funktionærer og arbejdere, og om skattefrihed for fonds, oprettet i henhold til lov. Selvejende institutioner som de nævnte vil formentlig kun sjældent drive en sådan erhvervsmæssig virksomhed, at der i medfør af forslagets regler i § 47, nr. 6, bliver tale om skattepligt. Skulle dette imidlertid være tilfældet, synes der ikke at være tilstrækkelig grund til legalt at indrømme fuldstændig skattefrihed. I stk. 2 i nærværende paragraf er der foreslået tillagt finansministeren beføjelse til helt eller delvis at indrømme skattefrihed for selskaber, foreninger og institutioner, når disses indtægter udelukkende kan anvendes i almenvelgørende eller andet almennyttigt øjemed, og det synes naturligst at henvise de heromhandlede institutioner til at søge lempelse i henhold til denne bestemmelse. I denne forbindelse kan det iøvrigt bemærkes, at det formentlig er tvivlsomt, om et hjælpe- og understøttelsesfond, der alene virker indenfor en privat erhvervsvirksomhed, kan betegnes som *almenvelgørende*. For fonds, der oprettes ved lov, kan der eventuelt i den pågældende lov tages stilling til spørgsmålet om skattepligten.

I henhold til statsskattelovens § 2, nr. 5 g, kan skattepligten efter finansministerens afgørelse bortfalde, forsåvidt foreningens indkomster udelukkende anvendes i almenvelgørende og humane, kunstneriske, videnskabelige eller deslige øjemed, jfr. også § 21, stk. 2, i de årlige udskrivningslove. Denne lempelsesbeføjelse har i årene siden den første udskrivningslov af 20. marts 1940 været udøvet med den begrænsning, at lempelse som regel ikke er givet i tilfælde, hvor den pågældende forenings eller insti-

tutions indkomst i hovedsagen hidrører fra erhvervsmæssig virksomhed, jfr. skattedepartementets cirkulære af 30. marts 1940. I kommissionsudkastet var der ikke optaget forslag om en sådan lempelsesbeføjelse for finansministeren, hvilket er begrundet med, at princippet om beskatning af al indkomst af erhvervsmæssig virksomhed må føre til, at denne beskatning gennemføres uanset den pågældende forenings eller institutions formål. Dette princip var imidlertid ikke strengt konsekvent gennemført i kommissionsudkastet, jfr. herved udkastets § 38, stk. 2, der i visse særlige tilfælde gav finansministeren beføjelse til at indrømme skattefritagelse, og § 36, nr. 6, hvorefter spare- og lånekasser ikke skulle være skattepligtige med hensyn til den del af det årlige overskud, som vedtægtsmæssigt anvendes i almenvelgørende eller andet almennyttigt øjemed. Man vil finde det naturligt, at den gældende lempelsesbeføjelse for finansministeren bibeholdes *i det omfang, hvori den nu udøves*. Det forekommer velbegrundet, at skattefritagelse ikke indrømmes, hvor en institution eller forening driver en erhvervsmæssig virksomhed, konkurrerende med andre virksomheder indenfor samme branche, og i hovedsagen har sin indkomst fra en sådan erhvervsvirksomhed. Men bortset fra tilfælde af denne art vil en hel eller delvis skattefritagelse ofte være på sin plads, således at man ville savne den mulighed for at indrømme lempelse, som den nugældende lovgivning åbner ved den beføjelse hertil, som den tillægger finansministeren. Man har derfor ved bestemmelsen i paragraffens stk. 2 foreslået denne beføjelse opretholdt, og det er tanken, at den skal udøves med den ovenfor omtalte begrænsning.

Beføjelsen skal også gælde forsåvidt angår selskaber, jfr. herved bemærkningerne til § 47, nr. 1, om den nugældende bestemmelse i statsskattelovens § 2, nr. 5 a, angående skattefrihed i visse tilfælde og denne bestemmelses anvendelse i praksis. Det skal ikke være udelukket i særlige tilfælde at bevilge fuldstændig fritagelse, såfremt selskabets midler — bortset fra et udbytte af aktiekapitalen, der svarer til en normal forrentning af denne — ifølge dets vedtægter udelukkende kan anvendes i almenvelgørende eller andet almennyttigt øjemed. Men hvis selskabets virksomhed er af almindelig erhvervsmæssig karakter, vil der, uanset midlernes anvendelse til almennyttige for-